

Analiza genetyczna linii ogórka charakteryzujących się zmienionym typem wzrostu roślin

Karolina Kaźmińska, Renata Słomnicka, Szymon Mużacz, Kacper Zembrzucki,
Maria Grad, Dominika Stokowiec, Aleksandra Korzeniewska,
Grzegorz Bartoszewski

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, Instytut Biologii
Katedra Genetyki Hodowli i Biotechnologii Roślin

Wstęp i cel badań

Jednym z kierunków w hodowli twórczej ogórka jest wykorzystanie genów typu wzrostu w celu uzyskiwania odmian krzaczastych. Odmiany takie mogą być wysiewane w większym zagęszczeniu na jednostkę powierzchni, co przekłada się na wyższy plon. W przypadku takich odmian można również podejmować próby mechanicznego zbioru owoców.

Celem badań było ustalenie sposobu dziedziczenia cechy zmienionego typu wzrostu dla sześciu linii ogórka, charakteryzujących się różnym nasileniem krzaczastości.

Wyniki

Dla badanych sześciu linii obserwowano w pokoleniach F_2 segregację 3:1 roślin o normalnym typie wzrostu i roślin o zmienionym typie wzrostu oraz segregację 1:1 w obrębie krzyżowania wstecznego BC_2 ($F_1 \times P_2$). Otrzymano również niesegregujące potomstwa BC_1 ($F_1 \times P_1$), wśród których wszystkie rośliny charakteryzowały się normalnym typem wzrostu (Tab. 1, Tab. 2). Jedynie w przypadku krzyżowania $L501 \times L511$ odnotowano większą liczbę roślin typu dzikiego niż spodziewana i segregację fenotypową F_2 zbliżoną do 5:1, choć w pokoleniu BC_2 ($F_1 \times L511$) obserwowano spodziewaną segregację 1:1 (Tab. 2).

Tabela 1. Ocena fenotypowa i analiza segregacji w pokoleniach F_2 , BC_1 i BC_2 otrzymanych w wyniku krzyżowania linii L504, L505 i L511 z liniami typu dzikiego L500 (B10DH) i L501 (Gy14).

Pokolenie	Liczba roślin			Segregacja	Chi ² _{0,05,1}
	typ dziki	zmieniony typ wzrostu	suma		
L500 × L504 (ocena w fazie 3-4 liści)					
P ₁	50	0	50	-	-
P ₂	60	65	125	-	-
F ₁	50	0	50	-	-
F ₂	220	74	294	3:1	0,06
BC ₁	91	0	91	-	-
BC ₂	72	77	149	1:1	0,17
L501 × L504 (ocena w fazie 3-4 liści)					
P ₁	45	0	45	-	-
P ₂	64	61	125	-	-
F ₁	50	0	50	-	-
F ₂	284	81	365	3:1	1,54
BC ₁	74	0	74	-	-
BC ₂	64	55	119	1:1	0,68
L500 × L505 (ocena w fazie 2-4 liści)					
P ₁	50	0	50	-	-
P ₂	59	92	151	-	-
F ₁	51	0	51	-	-
F ₂	263	101	364	3:1	1,47
BC ₁	71	0	71	-	-
BC ₂	71	79	150	1:1	0,42
L501 × L505 (ocena w fazie 2-4 liści)					
P ₁	49	0	49	-	-
P ₂	74	75	149	-	-
F ₁	50	0	50	-	-
F ₂	145	43	188	3:1	0,45
BC ₁	75	0	75	-	-
BC ₂	65	60	125	1:1	0,21
L500 × L511 (ocena w fazie 2-4 liści)					
P ₁	51	0	51	-	-
P ₂	0	49	49	-	-
F ₁	50	0	50	-	-
F ₂	246	74	320	3:1	0,60
BC ₁	120	0	120	-	-
BC ₂	71	72	143	1:1	0,01
L501 × L511 (ocena w fazie 2-4 liści)					
P ₁	51	0	51	-	-
P ₂	0	49	49	-	-
F ₁	50	0	50	-	-
F ₂	76	13	89	3:1	5,18*
BC ₁	120	0	120	-	-
BC ₂	71	72	143	1:1	0,01

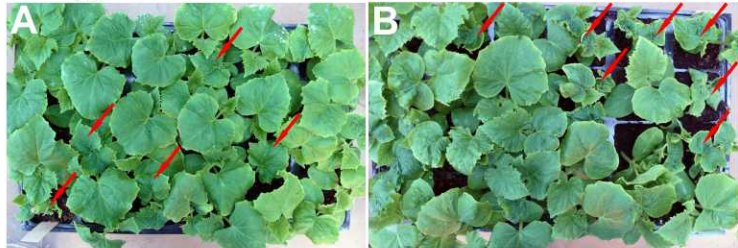
Podsumowanie i wnioski

- Wykonana analiza genetyczna potwierdziła, że zmieniony typ wzrostu roślin w badanych sześciu liniach ogórka jest warunkowany przez pojedyncze geny recesywne.
- Populacje F_2 uzyskane z krzyżowania z linią L500 zostaną wykorzystane do mapowania genów odpowiadających za zmieniony typ wzrostu roślin ogórka.

Materiały i metody

Analizę genetyczną wykonano dla sześciu linii ogórka charakteryzujących się różnym nasileniem krzaczastości: L504, L505, L506, L507, L511, L512. Linie te krzyżowano z liniami matecznymi, jednopienną linią L500 (B10DH) i linią żeńską L501 (Gy14). Rośliny pokoleń F_2 , BC_1 i BC_2 pochodzące z krzyżowania z linią L501 uprawiano w warunkach polowych natomiast pochodzące z krzyżowania z linią L500 w szklarni lub tunelu foliowym.

W celu ustalenia sposobu dziedziczenia cechy zmienionego typu wzrostu wykonano ocenę fenotypową roślin (Zdjęcie 1), a następnie dane analizowano statystycznie wykorzystując test Chi²_(0,05,1).

Zdjęcie 1. Przykładowe segregujące pokolenia F_2 dla krzyżowań $L500 \times L511$ (A) i $L500 \times L505$ (B) uprawiane w warunkach szklarniowych w fazie dwóch liści. Czerwonymi strzałkami oznaczono rośliny o zmienionym typie wzrostu.

Wyniki

Tabela 2. Ocena fenotypowa i analiza segregacji pokoleń F_2 , BC_1 i BC_2 otrzymanych w wyniku krzyżowania linii L506, L507 i L512 z liniami typu dzikiego L500 (B10DH) i L501 (Gy14).

Pokolenie	Liczba roślin			Segregacja	Chi ² _{0,05,1}
	typ dziki	zmieniony typ wzrostu	suma		
L500 × L506 (ocena po 25 węzle)					
P ₁	10	0	10	-	-
P ₂	0	10	10	-	-
F ₁	10	0	10	-	-
F ₂	130	50	180	3:1	0,75
BC ₁	20	0	20	-	-
BC ₂	47	53	100	1:1	0,36
L501 × L506 (ocena po 25 węzle)					
P ₁	10	0	10	-	-
P ₂	0	10	10	-	-
F ₁	10	0	10	-	-
F ₂	190	50	240	3:1	2,2
BC ₁	60	0	60	-	-
BC ₂	65	50	115	1:1	1,96
L500 × L507 (ocena na poziomie 15-25 węzłów)					
P ₁	10	0	10	-	-
P ₂	0	10	10	-	-
F ₁	10	0	10	-	-
F ₂	125	53	178	3:1	2,19
BC ₁	20	0	20	-	-
BC ₂	56	40	96	1:1	2,26
L501 × L507 (ocena na poziomie 15-25 węzłów)					
P ₁	10	0	10	-	-
P ₂	0	10	10	-	-
F ₁	10	0	10	-	-
F ₂	164	54	218	3:1	0,02
BC ₁	60	0	60	-	-
BC ₂	58	59	117	1:1	0,01
L500 × L512 (ocena na poziomie 15-25 węzłów)					
P ₁	10	0	10	-	-
P ₂	0	10	10	-	-
F ₁	10	0	10	-	-
F ₂	80	19	99	3:1	1,77
BC ₁	20	0	20	-	-
BC ₂	56	44	100	1:1	1,44
L501 × L512 (ocena na poziomie 15-25 węzłów)					
P ₁	10	0	10	-	-
P ₂	0	10	10	-	-
F ₁	10	0	10	-	-
F ₂	167	57	224	3:1	0,01
BC ₁	60	0	60	-	-
BC ₂	63	46	109	1:1	2,66

Badania wykonano w ramach zadania nr 33 pt. „Identyfikacja wybranych genów związanych z typem wzrostu roślin ogórka (*Cucumis sativus* L.)” programu badań podstawowych na rzecz postępu biologicznego w produkcji roślinnej w latach 2021-2027, finansowanego przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi.